

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 57/21
7.7.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из Београда, Костолачка 15, против туженог “Adria media group” д.о.о. Београд, Влајковићева 8, чији је пуномоћник Бранислав Глогоњац, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића 12, ради утврђења и повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 33/20 од 24.12.2020. године, у седници већа одржаној дана 7.7.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог “Adria media group” д.о.о. Београд и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 33/20 од 24.12.2020. године у ставовима првом, другом и четвртом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 33/20 од 24.12.2020. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени “Adria media group” д.о.о. Београд, да исплати тужиоцу АА из ..., износ од 80.790,00 динара на име трошкова парничног поступка, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од пријема преписа пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог “Adria media group” д.о.о. Београд за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, утврђено је да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је дана ... године, на интернет сајту www.story.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиоца-фотографију “...” и

ауторско дело саопштио у измењеној форми, чиме је тужиоцу нанео имовинску и неимовинску штету. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, јер је без сагласности аутора јавно саопштио ауторско дело тужиоца-фотографију “...” исплати износ од 52.907,94 динара, са законском затезном каматом почев од 24.12.2020. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу преко досуђеног износа на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права, до траженог износа од 55.350,00 динара, исплати износ од још 2.443,00 динара, са законском затезном каматом почев од 1.1.2012. године, као и у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу на досуђени износ накнаде имовинске штете исплати законску затезну камату почев од 1.12.2012. године до 23.12.2020. године, као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора, јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца-фотографије “...”, у измењеној форми, исплати износ од 10.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.12.2020. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да се обавезе тужени да тужиоцу преко досуђеног износа од 10.000,00 динара на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужиоца у измењеној форми, а до траженог износа од 44.000,00 динара, исплати износ од још 34.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.12.2020. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 139.290,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде, тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку, побијајући је у ставовима првом, другом, четвртим и шестом изреке. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући побијану пресуду у границама овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС” бр.72/2011, 42/2013-одлука Уставног суда, 74/2013-одлука Уставног суда, 55/2014, 87/2018 и 18/2020), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе није учињена ни битна повреда из тачке 12. исте законске одредбе, будући да изрека пресуде не противречи разлозима који су дати о свим битним чињеницама, на јасан и непротивречан начин, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је аутор фотографије “...”, тужени је оснивач и издавач сајта www.story.rs, који је дана ... године саопштио ауторско дело тужиоца. Наведена фотографија није кропована, тужилац је означен као аутор фотографије, а на фотографији се налази водени жиг “Story.rs.” Предметну фотографију тужилац је снимио на представи која се зове “...” која се одиграла на манифестацији Тврђава театар у Смедереву 20.8.2011. године и на предметној фотографији се поред

играча ... налази још једна особа женског пола. Тужилац се професионално бави фотографијом и живи од тога а на овој фотографији ни на кога није пренео ауторска права. Приликом претраге средином 2015. године на интернету је установио да је фотографија објављена на интернет сајту www.story.rs.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно оценио у складу са одредбом члана 8. ЗПП. Жалбом туженог у којој нису истицане нове чињенице, нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, а утврђено чињенично стање није доведено у сумњу.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио одредбе члана 2, 17, 18, 19, 20, 30, 204, 205. Закона о ауторском и сродним правима – ЗАСП (“Службени гласник РС” бр.104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016-одлука Уставног суда), када је закључио да је тужени повредио тужиочева морална и имовинска ауторска права, јер је без његовог знања и одобрења неовлашћено јавно саопштио и учинио доступним јавности предметну фотографију у измењеној форми и тиме му нанео имовинску и неимовинску штету. Правилно је првостепени суд применио материјално право, одредбу члана 376. ЗОО, када је оценио као неоснован приговор застарелости тужиочевог потраживања који је истакао тужени. Одлучујући о висини накнаде имовинске штете, првостепени суд је тужиоцу досудио накнаду чију је висину утврдио на основу прегледа минималних цена фотографија УЛУПУДС-а, увећану три пута за период коришћења од три године, уз додатно увећање за глобално коришћење од +200%, што је у конкретној ситуацији био случај, с обзиром на то да су фотографије путем веб сајта туженог учинене доступним великом броју лица. Преко досуђеног до траженог износа од 55.350,00 динара, за износ од још 2.443,00 динара, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио као неоснован. Одлучујући о захтеву за накнаду неимовинске штете због повреде моралних права аутора, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев делимично основан и у том делу, с обзиром на то да је тужени саопштавањем фотографије тужиоца у измењеној форми повредио његово морално право. Одлучујући о висини накнаде неимовинске штете, првостепени суд је ценећи субјективне и објективне околности, тужиоцу досудио правичну новчану накнаду у износу од 10.000,00 динара, чију је накнаду одмерио правилном применом одредаба члана 200. став 1. Закона о облигационим односима – ЗОО и 232. ЗПП, док је у преосталом делу, одбио тужбени захтев за накнаду неимовинске штете због повреде моралних права аутора за износ од 34.000,00 динара, сматрајући да би се досуђивањем већег износа било у супротности са природом института накнаде неимовинске штете. На досуђене износе накнаде имовинске и неимовинске штете, првостепени суд је тужиоцу досудио законску затезну камату почев од дана пресуђења 24.12.2020. године, када је висина накнаде и утврђена, сходно одредбама чланова 189. став 2. и члана 277. ЗОО.

По оцени Апелационог суда у Београду првостепени суд је у својој одлуци дао јасне, потпуне и правилне разлоге у погледу основа одговорности туженог, које прихвата и другостепени суд, а који се наводима жалбе туженог не доводе у сумњу. Супротно жалбеним наводима нема места примени одредбе члана 170 ЗОО, будући да је одговорност туженог прописана одредбама Закона о ауторском и сродним правима –

ЗАСП, који се примењује као *lex specialis*. Наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца у смислу одредбе члана 2. став 2. тачка 9. ЗАСП, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама чл. 14. до 18. истог закона којима су заштићена морална права аутора (право патернитета, на назначење имена, право објављивања, на заштиту интегритета дела, право на супротстављање недостојном искоришћавању дела), као и чл. 19, 20. и 30. истог закона, којима су заштићене имовинска права аутора. Накнада нематеријалне штете тужиоцу припада с обзиром на одредбу члана 17. истог закона, пошто је тужиочева фотографија саопштена у измењеном облику без сагласности тужиоца. Поступањем туженог супротно наведеним одредбама закона (јавним саопштавањем тужиочевог фотографије без његове сагласности и њеним неовлашћеним изменама) тужени је повредио ауторска права тужиоца по више основа у смислу члана 204. ЗАСП, што је правилно утврдио и првостепени суд, па је стога тужилац овлашћен да тражи заштиту свог дела у смислу одредбе члана 205. ЗАСП и то како њену нематеријалну компоненту (став 2.) због повреде моралних права, тако и њену материјалну компоненту (став 1. тачка 5.) због повреде имовинских права.

Нису основани жалбени наводи туженог да првостепени суд није ценио савесност туженог у поступању, будући да је спорну фотографију набавио од ПР -а Међународног савеза за игру ББ. Ово из разлога што је током поступка ауторство тужиоца учињено неспорним, те је у смислу одредбе члана 231. став 3. ЗПП на туженом био терет доказивања да је тужилац на треће лице пренео ауторска права, односно да је треће лице ималац ауторских права на фотографији, што тужени није доказао у првостепеном поступку. У сваком случају, из исказа сведока ВВ произлази да је запослена код туженог на радном месту главног и одговорног уредника теметских сајтова, да је спорну фотографију добила од ББ из Института за уметничку игру у склопу промотивног материјала, па је претпоставила да то удружење има ауторска права на предметној фотографији, али је то није питала (као ни тужиоца), па стога следи да тужени није поступао са дужном пажњом која се од њега очекује и да је морао показати већи степен пажње, што није учинио.

Првостепени суд је, супротно наводима у жалби туженог, правилно оценио приговор застарелости потраживања накнаде штете, када је закључио да потраживање тужиоца није застарело. Без утицаја су на правилност побијане пресуде наводи у жалби којима се указује да је суд прихватајући исказ тужиоца погрешно утврдио да је тужилац као оштећени, сазнао за штету тек у 2015. години, што је супротно са наводима из поднеска тужиоца од 5.12.2016. године, и приложеним доказима уз тужбу, screenshot-овима интернет странице портала Куир.рс., на којима се види датум 6.4.2014. године. Наиме, имајући у виду да је тужилац поднео тужбу 7.4.2016. године, то и у ситуацији уколико би почетак субјективног рока застарелости почео да тече од 6.4.2014. године, није протекао субјективни рок од три године, а у сваком случају с обзиром на то да је фотографија објављена 30.11.2012. године, није протекао ни објективни петогодишњи рок застарелости, због чега је правилно првостепени суд оценио да у конкретном случају није протекао рок из члана 376. ЗОО.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени у њој истицао, али их није посебно образлагао сагласно члану 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије, за туженог повољније одлуке у овој

парници.

Из наведених разлога Апелациони суд у Београду је применом одредбе члана 390. ЗПП одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, основано се жалбом туженог побија решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде. Иако је правилно оцењено да тужиоцу, с обзиром на исход спора, припада право на накнаду трошкова парничног поступка, одлука о трошковима парничног поступка се не може се прихватити као правилна, с обзиром на то да је првостепени суд неправилно применио одредбе чл. 154. и 163. ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката-АТ приликом доношења закључка о трошковима који су били потребни ради вођења ове парнице и одмеравања износа тих трошкова.

Наиме, првостепени суд је, будући да је тужилац поставио три кумулативно постављена тужбена захтева (за утврђење повреде права, накнаду имовинске штете и накнаду неимовинске штете), правилно тужиоцу за састав тужбе одмерио износ од 12.000,00 динара, (6.000,00 увећано за 100% услед кумулативно постављених тужбених захтева), све применом тарифног броја 13. став 7. АТ, којим је прописано да ако је тужбом, противтужбом или другим поднеском постављено више кумулативних захтева, адвокату припада пун износ награде који се увећава за по 50 % те награде за други и сваки даљи захтев. Такође, правилно су одмерени и износи на име судске таксе на тужбу у висини од 5.875,00 динара и за пресуду у висини од 4.416,00 динара.

Међутим, основано се жалбом указује да првостепени суд није правилно применио АТ ("Службени гласник РС", бр. 121/2012) и то тарифни број 15. и 17. када је тужиоцу за све предузете радње у поступку, увећао износе накнаде за 100%, услед кумулативно постављених тужбених захтева. У том смислу, одлука о трошковима поступка је преиначена и тужени је поред досуђених трошкова за састав тужбе и судске таксе на тужбу и одлуку, обавезан да тужиоцу исплати за састав два образложена поднеска износ од по 6.000,00 динара укупно 12.000,00 динара, за заступање на четири одржана рочишта по 7.500,00 динара, укупно 30.000,00 динара, за заступање на једном неодржаном рочишту износ од 4.500,00 динара, за састав жалбе износ од 12.000,00 динара. Сходно наведеном, тужени је обавезан да тужиоцу исплати укупан износ од 80.790,00 динара на име трошкова поступка, на који износ му је досуђена и камата од извршности пресуде до исплате, сагласно чл. 277. и 324. ЗОО. Тужиоцу су трошкови одмерени у складу са постављеним захтевом за накнаду трошкова и применом важеће Таксене тарифе и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и на основу одредаба чл. 150, 153. 154. и 163. ЗПП.

Из наведеног разлога, применом члана 401. тачка 3. у вези са чланом 165. став 2. ЗПП, преиначена је одлука о трошковима парничног поступка, као у ставу другом изреке ове пресуде.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, Апелациони суд у Београду је оценио да му накнада тих трошкова не припада, с

обзиром на то да је тужени незнатно успео у поступку по жалби, и то само у делу одлуке о трошковима парничног поступка који представљају споредно потраживање, због чега је одлучено као у ставу трећем изреке ове пресуде, применом члана 165. став 1. у вези са чланом 153. ЗПП.

Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић